

Kommunstyrelsen
Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Svar på motion från Mats Siljebrand (L) med rubriken "Se över säkerheten inom den kommunala organisationen"

Sammanfattning av ärendet

Mats Siljebrand Liberalerna har föreslagit Kommunfullmäktige följande beslut: att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, säkerhetsavdelningen och Telge Fastigheter AB i uppdrag att tillsammans med extern expertis utreda säkerheten inom den kommunala organisationen samt föreslå och prissätta eventuella säkerhetshöjande åtgärder.

För övrigt se motionens innehåll.

Beslutsunderlag

Motionen remiterades till Stadsdirektören

Stadsdirektören svarade den 11 februari 2014 se bilaga A

Följande områden ingår i säkerhetsarbetet: Säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden, kameraövervakning såväl yttre och inre miljö, personlarm, områdesbevakning, Första insatsperson (FIP), utbildning och informationssäkerhet. För innehåll se tjänsteskrivelsen bilaga A.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen anser att säkerhetsarbetet är en mycket viktig del av kommunens arbete både den fysiska yttre och inre säkerheten samt informationssäkerheten.

Kommunstyrelsen antog en informationssäkerhetspolicy den 22 maj 2014, en policy som är ett levande dokument som ses över årligen och revideras vid behov.

Nu pågår ett arbete inom IT-organisationen som innefattar var och vem som har ansvar för teknik, information. I det arbetet ingår även IT-säkerhetspolicy om hur rollerna och ansvaret för IT-säkerhetsarbetet ska se ut.

Informationssäkerheten är en naturlig del i all kommunal verksamhet.

Vid behov avseende hotbilden mot en specifik verksamhet/möte ska ett beslut av en rimlig riskbedömning göras av säkerhetsavdelningen i samråd med polisen så att lämpliga insatser görs. En generell hotbild är inte skäl för att öka bevakningen.

Kameraövervakning finns på ca 50 objekt inom kommunen där skolor och förskolor har ett antal kameror uppsatta. Vidare finns det kameror i Södertälje Hamn som de tillsammans med hamnens kunder kommer överens om och då står kunden för kostnaden via hyra av

mark eller byggnad. Ytterligare objekt har kameraövervakning men det är inte lämpligt att beskriva vilka objekt de är. Att sätta upp en kamera på allmän plats kräver ett tillstånd från länsstyrelsen.

Det finns i dagsläget ca 450 personlarm inom kommunens verksamheter främst inom socialtjänstens personal (socialsekreterare, fältassistenter, hemtjänstpersonal).

Områdesbevakning är en annan del av kommunens säkerhetsarbete. Inom kommunen i all verksamhet inklusive våra bolag finns det 4 enheter (bilar) som rullar runt i kommunen i drygt 17 timmar om dygnet. Vid behov kan denna resurs utökas.

En viktig del av säkerhetsarbetet är av förebyggande art. Brandutbildning av all personal, varje år utbildas ca 1000 personer inom den kommunala organisationen där målet är att alla ska ha en allmänkunskap om brand. Några går en högre brandskyddsutbildning samt att utrymningsledare utbildas.

Avseende säkerheten för tillståndsenheten pågått det ett systematiskt arbete för att öka säkerheten.

Att förslå vilka säkerhetslösningar vi ska ha i kommunen åligger säkerhetsavdelningen i samråd med polisen och eventuellt extern expertis att avgöra.

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta:

Att anse motionen besvarad

Bil A: 235

Folkpartiet Liberalerna

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2011 -11- 24	
Dnr	Rnr

MOTION

Till kommunfullmäktige

SE ÖVER SÄKERHETEN INOM DEN KOMMUNALA ORGANISATIONEN

Vi har i Sverige sedan lång tid stolt betraktat det öppna samhället som något självklart; offentliga sammanträden samt lättillgängliga befattningshavare, myndigheter och lokaler.

Arbetet med säkerhet och trygghet har förstärkts i Södertälje kommun i takt med att samhällsklimatet hårdnat. Hot och våld mot tjänstemän och förtroendevalda, både fysiska och virtuella, har bidragit till denna utveckling. Vi har alla i färskt minne beskjutningen av polishuset, bombhotet mot en av alkoholinspektörerna och trakasserierna av hemtjänstpersonal.

Uppgradering

Säkerhetsnivån uppgraderades i samband med inflyttningen i det nya Stadshuset hösten 2008, vilket också gäller för den samlade socialtjänstens ombyggda lokaler vid Holmfastvägen. Likaså har kameraövervakningen byggts ut på våra grund- och gymnasieskolor, i syfte att öka tryggheten för både elever och personal samt skydda gemensam egendom.

Larvbågar

Men fortfarande saknar de flesta nämnders möten, inklusive den högsta beslutande församlingens, speciella säkerhetsarrangemang. Väktare är förvisso på plats i Stadshuset när fullmäktige respektive kommunstyrelsen sammanträder, men i övrigt är säkerheten tämligen låg. Sessionssalen Demokratien saknar till exempel larvbågar, på många skolor är det fritt fram för okända personer att "hälsa på" och de flesta av våra medarbetare bär inte synlig legitimation eller namnskylt.

Folkpartiet föreslår därför en översyn av säkerheten:

- i kommunfullmäktiges plenisal Demokratien i Stadshuset.
- vid fack- och kommunalnämndernas sammanträden, framförallt i salarna Dirigenten och Symfonin.
- hos kommunala förvaltningar med myndighetsutövning: Folkpartiet har i en tidigare motion föreslagit en mer robust organisation för tillståndsgivning.
- i förskolor och skolor, såväl den yttre som inre miljön.

- för medarbetare som har en stor del av sin arbetstid förlagd till fältet. Arbetsrutiner och larmfunktioner bör speciellt studeras.
- inom den digitala sfären; brandväggar, säkerhetsfiler och lösenord.
- inklusive att ett erforderligt antal medarbetare vid alla kontor genomgår utbildning i förebyggande säkerhetsarbete, brandskydd, utrymning och första hjälpen.
- samt att extern sakkunskap får i uppdrag att utvärdera både vidtagna och föreslagna åtgärder.

Mitt förslag till beslut

Kommunfullmäktige

ger kommunstyrelsen, säkerhetsavdelningen och Telge Fastigheter AB i uppdrag att tillsammans med extern expertis utreda säkerheten inom den kommunala organisationen samt föreslå och prissätta eventuella säkerhetshöjande åtgärder.

Mats Siljebrand
Mats Siljebrand (FP)

2014-02-11
Tjänsteskrivelse

Kontor
Kommunstyrelsens
kontor

Handläggare
Ola Schön
08-523 019 23
ola.schon@sodertalje.se

Kommunalrådskansliet

Yttrande över motion från Mats Siljebrand (FP) med rubriken "Se över säkerheten inom den kommunala organisationen"

Dnr KS11/485

Sammanfattning av ärendet

Mats Siljebrand föreslog i rubricerad motion att kommunfullmäktige skulle ge kommunstyrelsen, säkerhetsavdelningen och Telge Fastigheter AB i uppdrag att tillsammans med extern expertis utreda säkerheten inom den kommunala organisationen samt föreslå och prissätta eventuella säkerhetshöjande åtgärder.

Nedan redovisas kommentarer och synpunkter kring de olika ämnesområden som ingår i motionen. Kommentarer och synpunkter har utarbetats av Mats Hansson och Björn Lundstedt, enheten Trygghet och Säkerhet, samt av Jonas Knutsson, IT-enheten, och Johan Wahltröm, IT-strategen. Till denna skrivelse bifogas även ett yttrande från social- och omsorgskontoret rörande säkerheten inom tillståndsenheten.

Säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden

Sedan 1 juli 2010 får kommuner och landsting genomföra säkerhetskontroller vid inpassering till lokaler som fullmäktige och nämnder disponerar för offentliga sammanträden om det finns anledning att befara att det vid sammanträdet kan komma att förövas brott som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet.

Beslut ska föregås av en rimlig riskbedömning:

- Bl.a. samråd med intern säkerhetsavdelning och polis.
- Innefatta en avvägning mellan å ena sidan intresset av att allmänheten enkelt och utan avkall på anonymitet ska kunna ta del av offentliga sammanträden å andra sidan intresset av att sammanträden tryggas från våldshandlingar och andra störningar.
- Ett beslut om säkerhetskontroll får inte komma ifråga om det finns andra tvångsmedel, såsom när man vet att hotbilden finns från en viss känd eller vissa kända personer (då räcker det med sedvanliga polisiära insatser mot denne/dessa).

Det ställs inte alltför höga krav på hotbilden, det räcker med allmänt svepande hotbilder, men det ska med rimlig objektivitet kunna befaras att ett allvarligt brott kan komma att inträffa i samband med ett offentligt sammanträde. Det ska alltså finnas någon indikation på risk.

Vilka sammanträden:

- Beslutet ska avgränsas till ett visst sammanträde.
- Beslutet ska gälla offentliga sammanträden (enl. KL).
- Beslutet kan inte fattas för ordförandeberedningar, nämndutskott och oreglerade informationsmöten, hearings eller liknande.

Beslutet

1. Innan beslut – samråd med polisen. Härigenom får ordföranden ta del av polisens riskbedömning.
2. Fattas av ordföranden före sammanträdet. Beslutet kan inte delegeras.
3. Beslutet ska dokumenteras. Det ska innehålla vilket sammanträde, vilka avgränsande lokaler (och kort om orsaken). Lämpligt kan nog vara att redan innan förberett en ritning med lokalerna inritade och ha som bilaga.
4. Vid brådskande beslut:
 - Anslå upplysning om säkerhetskontroll i anslutning till sammanträdet.
 - Dokumentera strax efteråt.
 - Observera dock att samråd med polisen ändå ska ske innan beslut.
 - Vara avgränsat till sammanträdeslokalen, entrén eller de lokaler som behöver nyttjas för att besökare ska kunna följa sammanträdet. Det får inte innebära en inskränkning av den rätt att ta del av allmänna handlingar som finns enligt TF.
 - Ordförandes beslut kan inte överklagas.

Vem får kontrolleras?

- Besökare till det sammanträde och de lokaler som omfattas av beslutet.
- Inte ledamöter och ersättare eller andra som på grund av lag eller särskilt uppdrag ska närvara.
- Ledamot i annan nämnd eller tjänsteman som är där som åhörare kan dock omfattas av kontrollen.
- Ordförande kan fatta beslut om att undanta även andra (ex kända journalister, tjänstemän).
- Beslut om undantag kan inte delegeras.

Säkerhetskontrollen

- Främst vid inpasseringen men även i lokalerna av väskor mm.

Vad eftersöks?

- Vapen och andra farliga föremål som är ägande att komma till användning som innebär allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom.

Hur?

I första hand genom metalldetektor, röntgenapparat för väskor och liknande anordningar.

Om det inte kan genomföras med teknisk apparatur, får manuell visitation genomföras.

- Förutsätter särskilda skäl.
- Genomförs av polisman eller kroppsvisitationsgodkänd ordningsvakt.
- I särskilt utrymme och om möjligt i vittnes närvaro.
- Alla deltagare ska ha samma kön som den som visiterar.

Vägran

- Vägras tillträde och avvisas eller med tvång avlägsnas ska:
 - Besökare som vägrar underkasta sig säkerhetskontroll och inte kan styrka sin behörighet.
 - Inte lämnar "farligt föremål".

För kännedom ansökte Södertälje kommun 2010, hos polismyndigheten i Stockholms län, om förordnande av ordningsvakter enligt lagen (1980:578) om ordningsvakter (LOV) till Södertälje stadshus, Campusgatan 26. Såväl polismyndigheten som förvaltningsrätten ansåg inte att det fanns ett sådant behov av ordningsvakter i Södertälje stadshus som krävs för ett förordnande enl. 3 LOV. Ansökan avslogs.

Kameraövervakning

Totalt är i dag 50 objekt i Södertälje kommun och Telge koncernen kameraövervakade i någon form (yttre och inre övervakning, digital, analogt eller med värmekameror).

Yttre kameraövervakning har bl.a. 13 grundskolor, 16 förskolor och 3 gymnasieskolor. Samtliga av dessa objekt har bildöverföring till larmcentral för omedelbara åtgärder i form av insatser från exempelvis väktare, brandförsvaret, polis och/eller ambulans. Objekten är dessutom försedda med högtalare för utrop från larmcentral.

26 % av kommunens skolfastigheter har idag täckning med yttre kameraövervakning.

Bland de övriga objekt märks bl.a. Telge Hovsjö, Telge Återvinning, Södertälje Hamn, Tom Tits, Telge HK, Luna och Telge Nät.

Personlarm

Företrädesvis socialtjänstens personal (socialsekreterare, fältassistenter, hemtjänstpersonal) har sedan 2009 personlarm när de arbetar på fältet. Om personlarmet aktiveras, går larmet till Södertörns brandförsvarsförbund, vilka snabbt skickar ut hjälp till aktuell plats. I dag har Södertälje kommun ca 220 personlarm ute i de olika verksamheterna (ett krav från Arbetsmiljöverket).

Områdesbevakning

Södertälje kommun och Telge AB förfogar över 4 enheter (bilar) från kl. 14.30-08.00 veckans alla dagar, året runt. Bilarna är utrustade för att kunna agera som första insatsperson (FIP). I utrustningen ingår bl.a:

- Radiosamband med brandförsvaret för lägesrapport vid brand och kameralarm
- Extra brandsläckare för en effektiv första insats.
- Sjukvårdsutrustning för första hjälpen och hjärtstopp.

Första insatsperson (FIP)

Första insatsperson är en samverkan mellan brandförsvaret, Securitas och Södertälje kommun. Konceptet syftar till snabba och effektiva insatser vid bränder, sjukdomsfall, social oro samt att ingripa innan skadegörelse sker på kommunala objekt, men givetvis också efter.

Yttre miljö

Den yttre miljön runt kommunala objekt är av största vikt för att erhålla en trygg och säker verksamhet. Av största vikt för en trygg miljö och en acceptabel kameraövervakning är framförallt ett gott markunderhåll och en bra belysning. Detta är i dag en stor brist och något som måste förbättras och där fastighetsägaren har ett stort ansvar.

Utbildning

I det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) ingår utbildning i fyra steg:

1. Insiktsutbildning (chefsutbildning)
2. Brandskyddsutbildning (delegerat till utvald på verksamhetsnivå)
3. Allmänkunskap brand (för all personal vid behov/återkommande)
4. Utrymningsledare (för särskilt komplexa objekt)

Trygghets och säkerhetsavdelningen är verksamheternas stöd i utvecklingen av SBA på lokal nivå och då framförallt i steg 2 och 3.

Redovisning och dokumentation av SBA-arbetet sker i kommunens system – SMART.

Informationssäkerhet

I motionen föreslås bl a: ”...en översyn av säkerheten: ...inom den digitala sfären; brandväggar, säkerhetsfilter och lösenord.”

Området är mycket stort och går inte att svara kortfattat på och i detalj. Skälet är att kommunen har ca 200 IT-system med tillhörande information som ibland är mycket känslig, andra gånger helt okänslig. Vidare har kommunen en organisation av IT där verksamhetssystemen ägs och ansvaras för av verksamheterna. Dessutom är skol-IT något som respektive rektor ansvarar för. Vad gäller administrativ IT är förvisso samordningen större och IT-enheten har ett tydligt ansvar. Bilden blir dock mer svårtolkad även där då det är ett faktum att de flesta stora verksamhetssystem köps som olika tjänster och är placerade hos leverantören.

Ser man process- och ansvarsmässigt är det ändå möjligt att sammanfatta informationssäkerhet i följande punkter:

- All informationssäkerhet och organisationen av IT styrs av de tre dokument som fullmäktige beslutade om 2004
 - o E-Södertälje – vad vill vi och hur skall vi nå dit
 - o IT-organisation – roller och ansvar för teknik och information
 - o IT-säkerhetspolicy – roller och ansvar för IT-säkerhetsarbetet

Utifrån motionen så är primärt de två senare dokumenten berörda. Bägge behöver förnyas och i skrivande stund pågår revideringen av det sistnämnda som beräknas vara klart under kvartal två 2014.

Skälen till att kommunen behöver förnya styrdokument och det praktiska arbetet med informationssäkerhet är följande:

- Dels att vi behöver ta höjd för den tekniska utveckling vi är mitt uppe i där vi i framtiden kommer att arbeta med information och system på ett annat sätt, dels att vi nu tolkar området vidare. I de befintliga dokumenten så utgår man primärt från information som är IT-baserad. I den nya betydelsen av informationssäkerhet så ingår *all information*, oavsett om den finns i ett IT-system eller om det är nedskrivet med penna på ett papper.
- Vidare behöver styrdokumentet ta hänsyn till det faktum att så stor del av IT numera köps som tjänst och att systemen och informationen är fysiskt lagrad hos leverantörerna istället för hos kommunen.
- En förändring pågår även inom framförallt Utbildningskontoret där vissa delar av IT successivt överläts till administrativ IT medan man centralt inom kontoret tillhandahåller systemstöd men där ytterligare andra delar ändå blir kvar hos respektive rektorsområde.

Förvaltningen har även ambitionen att de övergripande styrande dokumenten skall bli mer kortfattande. De skall sedan kompletteras med anvisningar som är mer specifika och som kan uppdateras av förvaltningen. Verksamheten skall därigenom ha lättare att hitta svar på frågor de har få tydligare stöd för att hantera information på rätt sätt.

I samband med revideringen av de styrande dokumenten kommer också behovet av kompetensutveckling för medarbetarna att kartläggas. Den sammantagna bilden är att riskerna och hoten ökat med tiden även om det finns faktorer som går i andra riktningen (främst att driftsäkerheten och tillgängligheten har ökat). För att vi i praktiken skall få en förhöjd informationssäkerhet behöver självfallet huvudfokus ligga på hur alla och envar jobbar praktiskt med information i vardagen. Detta arbete kommer inledas så snart som de nya styrande dokumenten är fastställda.

Martin Andreae
Stadsdirektör

2013-12-19

Yttrande

Dnr 13/039

Kontor

Social- och
omsorgskontoret

Handläggare

Maria Lilliebladh
08-523 01623
Maria.lilliebladh@sodertalje.se**Angående motion "Se över säkerheten inom den kommunala organisationen" Dnr 11/485**

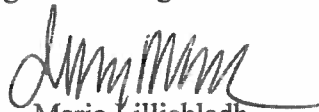
Folkpartiet har i ovan nämnda motion föreslagit en översyn av säkerheten hos bl a kommunala förvaltningar med myndighetsutövning. Folkpartiet har i en tidigare motion föreslagit en mer robust organisation för tillståndsgivning.

Det kan först konstaterats att den myndighetsutövning som utövas av tillståndsenheten är av sådan art att det när som helst kan uppstå en hotbild mot de enskilda handläggarna samt de förtroendevalda som hanterar ärendena.

När det gäller översyn av säkerheten hos tillståndsenheten kan följande nämnas.

1 december 2011- med uppföljning den 24 februari 2012 - genomförde arbetsmiljöverket en inspektion med den huvudsakliga inriktningen "alkoholhandläggare – Hot och våld vid myndighetsutövning". Arbetsmiljöverket fann att det fanns vissa brister gällande arbetsmiljöbestämmelser vilket rättades till och vid uppföljningsbesöket redogjordes för vidtagna åtgärder som godkändes av arbetsmiljöverket. Bl a genomfördes tillsammans med säkerhetsavdelning genomgång av lokaler, besöksrum, reception och larm. Vidare togs nya säkerhetsrutiner fram.

Det som kvarstår som ett säkerhetsproblem – och som av arbetsmiljöverket överlämnades till kommunen att själva lösa - är tillståndsenhetens placering i stadshuset. Utifrån säkerhets- och sekretessynpunkt är placering i ett öppet kontorslandskap där man delar skrivare och fax med andra inte alls tillfredsställande. Frågan har diskuterats med säkerhetsavdelningen och inre service och en lösning har föreslagits men ännu har inget hänt i den delen.

Gilda Johansson
Socialdirektör
Maria Lilliebladh
Enhetschef - tillståndsenheten